

Στο πρώτο βιβλίο της Αγίας Γραφής, στη Γένεση, ο προφήτης Μωϋσής περιγράφει τη δημιουργία του κόσμου σε έξι ημέρες, ως εξής:

1η ημέρα: Ο Θεός δημιουργεί τον ουρανό και τη γη, εκεί που υπήρχε το χάος (εκ του μη όντος). Δημιουργείται το φως, σε αντίθεση με το σκοτάδι που υπήρχε προηγουμένως.

2η ημέρα: Δημιουργείται το «στερέωμα» (ο ουρανός), για να διαχωρίζει τα νερά που ήταν πάνω και κάτω από αυτό.

3η ημέρα: Δημιουργείται η στεριά και η θάλασσα. Πρασινίζει η γη. Φυτρώνουν τα φυτά.

4η ημέρα: Δημιουργούνται τα φωτεινά σώματα (ήλιος, σελήνη, αστέρια).

5η ημέρα: Δημιουργούνται τα πτηνά και τα ψάρια. Ο Θεός τα ευλογεί.

6η ημέρα: Δημιουργούνται τα ζώα (θηλαστικά), τα ερπετά και τα θηρία. Ο Θεός δημιουργεί τον άνθρωπο (άνδρα και γυναίκα) κατ' εικόνα και καθ' ομοίωση δική Του.

(Αναλυτικότερα βλέπε: Γένεσις, κεφάλαια α' και β')

Σύντομα σχόλια:

- Ο Μωσής, γράφοντας τη Γένεση, απευθύνεται στους Ιουδαίους, που ήταν λαός απλοϊκός και ολιγογράμματος –τσοπάνηδες. Προκειμένου, λοιπόν, να κατανοήσουν τα υψηλά νοήματα που θέλει να τους διδάξει, χρησιμοποιεί ανθρωπομορφικές εκφράσεις. Έτσι εμφανίζει τον Θεό να «μιλάει», να «κινείται», να παίρνει πηλό κτλ., όπως θα έκανε ένας άνθρωπος.
- Μία «ημέρα» της Δημιουργίας, που αναφέρεται στην αγιογραφική διήγηση, αντιστοιχεί σε εκατομμύρια έτη ιστορικού χρόνου.
- Η «Γένεσις» δεν επιδιώκει να απαντήσει με τρόπο επιστημονικά αντικειμενικό τα ερωτήματα «πώς δημιουργήθηκε ο κόσμος» και «πότε». Αυτό είναι έργο της βιολογίας, παλαιοντολογίας κλπ. Επιστημών. Η Αγία Γραφή απαντάει στα θεολογικά/φιλοσοφικά ερωτήματα «ποιος δημιούργησε τον κόσμο» και «γιατί», δίνοντας τις ακόλουθες απαντήσεις:
 - Δημιουργός του κόσμου είναι ο Θεός. Δημιουργεί τη ζωή και την ύπαρξη από την ανυπαρξία («εκ του μη όντος»). Μέχρι τότε, μόνο ο Θεός είναι ο Ων. Δημιουργεί πρώτα τον πνευματικό κόσμο (Αγγέλους) και ύστερα τον υλικό κόσμο. Τελευταίο δημιουργεί τον άνθρωπο, την κορωνίδα της Δημιουργίας.
 - Ο Θεός δημιουργεί τον κόσμο από αγάπη και με ελευθερία, προκειμένου και τα δημιουργήματά Του να κοινωνούν της μακαριότητας που Εκείνος απολαμβάνει.
 - Δημιουργεί τον κόσμο μόνο με τον δημιουργικό του λόγο, με το πρόσταγμά του. Λέει «γενηθήτω» και ακολουθεί το «και εγένετο ούτω».
 - Δημιουργεί τον άνθρωπο με δύο φύλα, αρσενικό και θηλυκό. Ο άντρας και η γυναίκα αλληλοσυμπληρώνονται για να φτάσουν στην τελειότητα.

Ο Θεός δημιούργησε πρώτα το «σπίτι» (τον κόσμο) και στη συνέχεια έβαλε τον άνθρωπο να «κατοικήσει» μέσα σε αυτό.

• «Κατ' εικόνα»:

1. Ο άνθρωπος είναι λογικό ον, σε αντίθεση με τα ζώα. Μπορεί να σκέφτεται.
2. Έχει το αυτεξούσιο, δηλ. μπορεί να αποφασίζει ελεύθερα μόνος του και να είναι αίτιος των πράξεών του.
3. Μπορεί να κυβερνά τα υπόλοιπα δημιουργήματα σαν αγαθός και ικανός βασιλιάς.

4. Μπορεί να (επι)κοινωνεί με τον Θεό και με τους άλλους ανθρώπους.

• **«Καθ' ομοίωσιν»:**

1. Έχει ψυχή αθάνατη.

2. Έχει κληθεί να φτάσει από την «καλή λίαν» κατάσταση στην τελειότητα, να γίνει ένας μικρός θεός.

«Συ εκ του μη όντος εις το είναι ημάς παρήγαγες» (Λειτουργία του Αγ. Ιωάννου του Χρυσοστόμου). Πώς μπορούμε να καταλάβουμε τη σχέση του Θεού με τον κόσμο που έχει δημιουργήσει; Τι εννοείται με τη φράση «εκ του μηδενός», ex nihilo; Γιατί, αλήθεια, ο Θεός δημιούργησε;

Οι λέξεις «εκ του μη όντος» δηλώνουν, πρώτο και κύριο, ότι ο Θεός δημιούργησε το σύμπαν με μια πράξη της ελεύθερης θέλησής του. Τίποτε δεν τον πίεσε να δημιουργήσει, το διάλεξε να το κάνει. Ο κόσμος δεν δημιουργήθηκε άσκοπα ή από ανάγκη, δεν είναι μια αυτόματη απόρροια ή ξεχείλισμα από το Θεό, αλλά η συνέπεια της θεϊκής εκλογής.

Αν τίποτε δεν ανάγκασε το Θεό να δημιουργήσει, γιατί τότε αποφάσισε να το κάνει; Αν μπορούμε να δώσουμε μια απάντηση σ' αυτή την ερώτηση, η απάντησή μας πρέπει να είναι: το κίνητρο του Θεού για δημιουργία είναι η αγάπη του. Αντί να πούμε ότι δημιούργησε το σύμπαν από το μηδέν, θάπρεπε να πούμε ότι το δημιούργησε από τον ίδιο τον εαυτό του, που είναι αγάπη. Δεν θάπρεπε να σκεφτόμαστε το Θεό σαν Κατασκευαστή ή το Θεό σαν Τεχνίτη, αλλά τον Θεό σαν Εραστή. Η δημιουργία δεν είναι τόσο μια πράξη της ελεύθερης θέλησής του, όσο της ελεύθερης αγάπης του. Το ν' αγαπάς σημαίνει να μοιράζεσαι, όπως τόσο καθαρά μας έχει δείξει το τριαδικό δόγμα: ο Θεός δεν είναι μόνο ένας αλλά ένας μέσα σε τρεις, επειδή είναι μια κοινωνία προσώπων, που μετέχουν με αγάπη το ένα στο άλλο. Ο κύκλος της θεϊκής αγάπης όμως δεν έχει παραμείνει κλειστός. Η αγάπη του Θεού είναι, στην κυριολεκτική σημασία της λέξης, «εκστατική» - μια αγάπη που κάνει το Θεό να βγαίνει από τον εαυτό του και να δημιουργεί πράγματα διαφορετικά από τον ίδιο. Από εκούσια εκλογή ο Θεός δημιούργησε τον κόσμο με «εκστατική» αγάπη, έτσι ώστε να υφίστανται εκτός από τον ίδιο άλλες υπάρξεις για να μετέχουν στη ζωή και στην αγάπη που είναι δικά του.

Επίσκοπος Διοκλείας Κάλλιστος Γουέαρ, Ο Ορθόδοξος Δρόμος, Ο Θεός ως Δημιουργός

Ήρθε κάποτε στον Αγ. Αντώνιο, στην έρημο, ένας από τους σοφούς της εποχής και είπε: «Πάτερ πώς μπορείς και αντέχεις να ζεις εδώ, στερημένος απ' όλη την παρηγοριά των βιβλίων». Ο Αντώνιος απάντησε: « Το βιβλίο μου, φιλόσοφε, είναι η φύση των δημιουργημάτων, και οποτεδήποτε επιθυμήσω, μπορώ να διαβάσω μέσα σ' αυτήν τα έργα του Θεού».

Ευάγγριος ο Ποντικός

Το σύμπαν είναι ο αμπελώνας που δόθηκε στους ανθρώπους από το Θεό. «Όλα τα πράγματα είναι για μας, όχι εμείς γι' αυτά», λέει ο Αγ. Ιωάννης ο Χρυσόστομος. Το κάθε τι είναι δώρο του Θεού στον άνθρωπο, ένα σημάδι της αγάπης του. Όλα τα πράγματα μαρτυρούν τη δύναμη της αγάπης του Θεού, την καλή του θέληση ή τη χάρη, και μας τη μεταβιβάζουν. Κατά συνέπεια το κάθε τι είναι ένα όχημα γι' αυτό το θεϊκό δώρο της αγάπης, όπως το κάθε δώρο που κάνουμε ο ένας στον άλλο είναι

ένα σημάδι και ένας φορέας της μεταξύ μας αγάπης. Αλλά ένα δώρο απαιτεί έν' αντίδωρο, ώστε αυτή η αγάπη να γίνει αμοιβαία και να πραγματωθεί. Προκειμένου, όμως, για το Θεό, ο άνθρωπος δεν μπορεί να επιστρέψει τίποτε απ' όσα έχει λάβει απ' το Θεό για τις ανάγκες του, κατά συνέπεια, το δώρο του ανθρώπου στο Θεό είναι η θυσία, κι αυτός την προσφέρει μ' ευχαριστία κι ευγνωμοσύνη. Το δώρο του ανθρώπου στο Θεό είναι θυσία και «ευχαριστία» με την ευρύτερη έννοια.

"Ακόμη, με την προσφορά του κόσμου στο Θεό, σαν ένα έργο θυσίας, επιθέτουμε σ' αυτό τη σφραγίδα του δικού μας έργου, της κατανόησής μας, του πνεύματος της θυσίας μας και της κίνησής μας προς το Θεό. Όσο περισσότερον αντιλαμβανόμαστε την αξία και τον πλούτο της θείας Χάριτος, και αναπτύσσουμε τις δυνατότητές της αυξάνοντας έτσι τα τάλαντα που μας έχουν δοθεί, τόσο περισσότερο υμνούμε το Θεό και του δίνουμε χαρά, αποδεικνύοντας μ' αυτό τον τρόπο, ότι συμμετέχουμε ενεργά στο διάλογό μας της αγάπης μ' Εκείνον."

π. Δημήτριος Staniloae

Πηγή: <http://www.faneromenihol.gr>